

Да ли неко кога познајете трпи злостављање у вези?

SERBIAN

Водич за породице, пријатеље и суседе
Ваша подршка може пуно да значи

Domestic Violence
Resource Centre Victoria

Заједнички припремљено и објављено од стране Службе за подршку жртава (Victims Support Agency, VSA), Министарства правде (Department of Justice) и Центра за информације/подршку у вези домаћег насиља (Domestic Violence Resource Centre Victoria, DVRCV).

Обновљено и штампано 2001, 2006, 2009.

Дизајн: Celsius Design

Штампа: Big Print.

Служба за подршку жртава (Victims Support Agency) и Центар за информације/подршку у вези домаћег насиља (Domestic Violence Resource Centre Victoria) захваљују се члановима заједнице и службама које су допринеле у припреми ове књижице. Посебно желимо да се захвалимо онима који су са нама разговарали о личном искуству као жртве злостављања – да би се обезбедило да друге жртве добију подршку која им је потребна.

Ово издање је заштићено (© Copyright State Government of Victoria 2009). Не сме ниједан део да се репродукује осим у сагласности са одговарајућим прописима (Copyright Act 1968).

Ова књижица је штампана на 13 језика: арапски, бурмански, кинески, хрватски, дари, динка, фарси, македонски, српски, сомалијски, шпански, турски, вијетнамски. За примерке ове књижице, посетите www.justice.vic.gov.au/victimsofcrime или www.dvrcv.org.au

Алтернативно, позовите телефонску линију за помоћ жртвама криминала (Victims of Crime Helpline) 1800 819 817, 8.00am - 11.00pm, од понедељка до петка, осим на дане државних празника, или контактирајте Domestic Violence Resource Centre Victoria на (03) 9486 9866, или путем 'email'-a dvrcv@dvrcv.org.au

Садржај

Увод	2
Шта је злостављање?	4
Како могу да препознам злостављање?	5
Зашто она не прекине везу?	7
Да ли да се укључим?	10
Како да јој приђем?	10
Шта могу да урадим да јој помогнем?	11
Шта не треба радити	15
Помоћ да се побољша њена безбедност	16
Закони који могу да је заштите	18
Шта могу да урадим ако видим или случајно чујем да се ради о физичком насиљу или претњама	22
Пазите себе	23
Како да реагујем у односу на њеног партнера који прибегава насиљу?	24
Службе које могу да помогну	27

Увод

Може бити врло забрињавајуће ако неко до кога вам је стало, буде вређан или зостављан од стране свог партнера. Ова књижица ће вам дати практичне информације о томе како помоћи и како у исто време заштитити себе.

Ова књижица ће помоћи у смислу подршке женама и мушкарцима - жртвама зостављања. Кроз књижицу ћемо жртву звати 'она', због једноставности и због чињенице да већину жртава чине жене, међутим ми охрабрујемо и оне који подржавају зостављане мушкарце да користе овај водич/књижицу.

Можете контактирати службе наведене на крају ове књижице, да са неким у поверењу разговарате у вези оног што вас брине.

'Моја најбоља другарица ми је заиста помогла. Никада ме није осуђивала нити наговештавала да је то моја грешка. Помогла ми је да размислим шта да радим, чувала ми децу да могу да се одморим и била уз мене када ми је била потребна. Није јој било лако. Али њена подршка много је значила'. Ана

Ваша помоћ може много да значи неком ко је зостављан.

Ваша реакција на њену ситуацију је врло важна. Ако осећа да има подршку и да је неко храбри, она се може осећати јачом и способнијом да доноси одлуке. Ако осећа да је осуђујете или критикујете, она се може бојати да било ком још уопште каже о зостављању.

Мада свако може да буде жртва или починилац породичног насиља, најчешће га чине мушкарци и то у односу на жене, децу и друге рањиве особе. Чак и када деца нису директно умешана, када виде инцидент или када ствари треба да се среде након инцидента, то може да остави велики утицај на њих.

Зостављање или насиље у породици може сваког да погоди, без обзира на висину прихода, расу, културу, религију, склоности и полну оријентацију.

Насиље у породици може да се деси у браку, у такозваној де-факто вези, у грађанској заједници, у вези истог пола, над особама са инвалидитетом које зависе од неговатеља, као и између родитеља, деце и рођака. У неким случајевима, насиље може да буде од стране младе особе у односу на оца/мајку или рођака. За домороце и острвљане (Aboriginal or Torres Strait Islander), 'породица' може да укључи и рођаке, већ према традицији или друштвеном животу.

Службе наведене на крају ове књижице, могу да обезбеде подршку и више информација.

Шта је злостављање?

Сваки пар има свађе и неслоге. У вези где се особе поштују и постоји једнакост, оба партнера се осећају слободним да изнесу своје мишљење, да донесу сами своје одлуке, да буду особе за себе и да кажу 'не' кад је секс у питању. Али то није случај ако неко прибегава злостављању. У вези где постоји злостављање, један партнер покушава да доминира над другим партнером, путем физичког насртања, критика, захтева, претњи, или присиљавања на полне односе. Насиље у породици или злостављање може бити очигледно или прикривено.

Може бити изоловани инцидент или на дужи време смишљен модел понашања.

За жртву и њену децу, такво понашање може бити врло опасно, застрашујуће, збуњујуће и веома штетно.

Насиље у породици је повреда људских права и није прихватљиво у било каквом виду, било којој заједници и култури.

'Моја породица и пријатељи нису мислили да је моја ситуација тако лоша јер ме је ударио само једном. Али понижавање и манипулације су били нешто много горе, и начин на који је контролисао мој живот. Камо среће да је моја породица могла да разуме колико је то било страшно'. Кејт

Психичко или емоционално злостављање може бити исто толико штетно као и физичко злостављање.

Злостављање у вези није никада прихватљиво, без обзира на околности, и никада није кривица жртве. Узрок злостављања није алкохол, стрес, нити понашање жртве. Злостављање се дешава због тога што особа која прибегава злостављању - жели да контролише другу особу и да њоме манипулише.

У Викторији закон стоји на становишту да породично насиље није само физичко – оно укључује контролу и манипулацију. [види закон *'Family Violence Protection Act, (2008)'*]. Неки примери породичног насиља могу да буду и то кад јој се не дозвољава да виђа фамилију и пријатеље, кад се прети да ће се нашкодити другим члановима породице или кућним љубимцима - да се она заплаши, уз понижавање, претње, вређање, константно критиковање или расистичко подругивање. Може да буде и одузимање њених лекова, ускраћивање приступа новцу за храну и одећу, претње да ће је пријавити имиграционом властима или претња да ће рећи њеној фамилији о њеном сексуалном опредељењу кад она не жели да они сазнају. Исто тако може да укључује уништавање имовине, узнемиравање и праћење.

Породично насиље, застрашивање, сексуално напаствовање и праћење су неприхватљиви и могу бити пријављени полицији.

Како могу да препознам злостављање?

Можда нисте сигурни да ли је то што ваша пријатељица или рођака доживљава - злостављање. Можда само имате осећај да нешто 'није у реду' у њеној вези. Понекада може бити знакова који показују да се ради о злостављању, али често нема ничег што би било потпуно очигледно.

Ово су неки од знакова да је неко зостављан:

- Изгледа као да се плаши свог партнера, или је увек забринута како да му угоди.
- Престала је да виђа пријатеље или фамилију, скрађује телефонске разговоре када је партнер у просторији.
- Њен партнер је често критикује или понижава у присуству других људи.
- Каже да је партнер тера или присиљава на полне радње.
- Њен партнер јој често наређује, он доноси све одлуке (на пример он контролише сав новац, говори јој кога сме да виђа и шта сме да ради).
- Она често прича о томе да је њен партнер 'љубоморан', има 'лошу нарав' или је 'посесиван'.
- Постала је плашљива или депресивна, изгубила је своје самопоуздање, или је необично тиха.
- Има физичке повреде (модрице, сломљене кости, уганућа, посекотине, итд). Можда ће вам дати невероватна објашњења за физичке повреде.
- Чини се да се њена деца плаше њеног партнера, имају проблем у понашању или су много су повучена или уплашена. Она не воли да оставља децу са партнером.
- Након што је напустила везу, њен бивши партнер је константно зове, узнемирава, прати, долази код ње кући или чека напољу.

Зашто она не прекине везу?

Може бити тешко да се разуме зашто би она хтела да остане у вези у којој се према њој неко лоше понаша. Може изгледати да је раскид једноставно решење. Можда мислите да је зостављање делимично њена кривица јер га она трпи, или да је слаба или глупа што остаје у тој вези.

Тешко је замислити како изгледа бити зостављан, ако и сами нисте у тој ситуацији. Са стране гледано, чини се да је лакше отићи него што је то заправо случај.

Може бити врло тешко да се прекине веза са насилним партнером. То је једна важна ствар коју породица и пријатељи треба да разумеју.

Постоје многи разлози због чега може бити тешко окончати везу.

- **Она се плаши шта ће њен насилни партнер учинити ако прекине везу.** Особа која је насилна може јој претити да је повреди, исто тако да повреди њене рођаке, њену децу, кућне љубимце или да нанесе штету имовини. Насилници могу да прете самоубиством када она прича о прекиду везе. Многе жртве су искусиле да се насиље наставља или погоршава након разлаза.
- **И даље воли свог партнера** јер он није увек насилан.
- **Она осећа обавезу према вези, или верује да је брак заувек, 'у добру и у злу'.**
- **Она мисли да ће се он променити.** Понекад особа која је насилна може да обећа да ће се променити. Она можда мисли да ако њен насилни партнер престане да пије, зостављање ће престати.
- **Она мисли да је насиље њена грешка.**

- Она осећа да би требало да остане са својим партнером за добробит своје деце, и да је најбоље да деца живе са оба родитеља. Партнер јој је можда претио да ће јој узети или повредити децу.
- Недостатак самопоуздања. Особа која је насилна може намерно покушати да сломи њено самопоуздање и учини је да се осећа глупом, безнадежном, и одговорном за злостављање. Она се може осећати немоћном и неспособном да доноси одлуке.
- Изолација и усамљеност. Особа која је насилна може да покуша да прекине њен контакт са фамилијом и пријатељима. Она се може уплашити како ће се сама изборити. Ако има проблем са енглеским језиком, она се може осећати веома изоловано.
- Притисак од стране њене фамилије, заједнице или цркве - да остане са партнером. Она се можда плаши да би била одбачена од своје заједнице или фамилије, ако се растане са партнером.
- Ако је она културно/језички друкчијег порекла, њен партнер може да јој прети да ће је пријавити надлежним или имиграционим властима ако некоме исприча о насиљу.
- Она можда мисли да не може да оде од партнера јер живе у забаченом крају, или зато што имају исте пријатеље, или су део исте етничке, домородачке или религијске заједнице.
- Она нема средстава да преживи ако се веза оконча. Она можда брине где ће да живи и како ће са новцем и превозом, посебно ако живи у изолованој средини. Она можда зависи од партнеровог прихода.
- Ако она има инвалидитет, може да зависи од насилног партнера кад је у питању свакодневна помоћ.

Врло је важно да код ње не створите осећај да нешто са њом није у реду зато што се није растала од партнера, То ће само погоршати њено слабо поуздање и повећаће осећај кривице и осуђивања себе саме.

Окончати везу са насилним партнером може понекада бити заиста опасно. Насиље се може наставити или повећати кад она оде. Помозите јој да одлучи шта може да уради, и да има у виду своју безбедност било да одлучи да остане или да иде. Можда ће желети да контактира једну од служби наведених на крају ове књижице, да поразговара како може да се заштити.

‘Када сам јој испричала како ме злоставља, моја другарица је рекла “али ти си му то дозволила”, као да је то моја грешка. После тога сам се осећала још горе. Она није знала колики је притисак извршио на мене да се вратим, да је рекао да ме воли и да ће се убити радије него да живи без мене и деце. Учинио је да се осећам тако кривом. Помислила сам колико је важно за децу да имају оца. То је све било манипулисање да се вратим. Моја пријатељица је престала да прича са мном када сам му се вратила. Рекла је да сам глупа. Била сам стварно узнемирена јер је била моја једина блиска пријатељица у Аустралији и стварно ми је био неко потребан са ким сам могла да причам - да ми помогне да видим да је начин на који се према мени понаша погрешан’. Никола

Да ли да се укључим?

Многи људи се плаше да ће 'сметати' ако се укључе, или да је то 'приватна ствар'. Али више је забрињавајуће ако се неко злоставља, а ви ништа не кажете. **Ваша подршка може много да учини.** Можда ризикујете да се осећате непријатно ако јој приђете, а она одбије вашу подршку и каже да су ваше сумње погрешне. Али, ако јој приђете искрено и не критикујете, људи углавном цене када за њих бринете, иако нису спремни да причају о својој ситуацији. Мало је вероватно да ћете ствари 'погоршати' ако изразите забринутост.

Како да јој приђем?

Приђите пријатељици/рођаци искрено, ставите јој до знања вашу забринутост. Реците јој да бринете за њу, онда објасните зашто. На пример: 'Бринем се за тебе јер примећујем да си несрећна у задње време'.

Немојте бити изненађени ако се брани и одбија вашу подршку. Можда се плаши да вас оптерети ако вам прича о злостављању. Можда није спремна да призна да је злостављана, или је срамота и плаши се да прича о томе. Можда има проблем да верује некоме након што је злостављана. Ако је жртва мушкараца, можда га је нарочито срамота да говори о злостављању, јер се плаши да буде виђен као 'слаб' и 'немужеван'.

Немојте присиљавати особу на разговор ако јој није до тога, али ставите им до знања да сте ту ако им затреба да с неким причају. Будите стрпљиви и чекајте док не приметите да су спремни да причају о злостављању.

'Моја породица је знала да сам злостављана и да се осећам безизлазно, али нису ништа рекли док на крају нисам отишла. Помогло би ми да су рекли да такво понашање није у реду, јер сам ја мислила да је нормално. Да су ми само рекли да сам добра особа и да ће бити ту кад ми затребају, много би ми било лакше да раније изађем из те везе'. Ели

Шта могу да урадим да јој помогнем?

Најважнија ствар је да слушате а да је не осуђујете, да поштујете њене одлуке, и да јој помогнете да нађе начин да постане јача и безбеднија.

- **Слушајте шта има да каже.**
- **Верујте у то шта вам говори.** Требаће јој много да почне да прича са вама. Људи више воле да заташкавају или умањују злостављање, него да га измишљају или преувеличавају. Можда вам је тешко да замислите неког кога знате, као особу која се понаша насилно. Али особа која је насилна, вероватно ће настојати да код вас формира други утисак, насупрот оном што види жртва.

'Не морате да разумете целу ситуацију да би били од помоћи. Све што треба да урадите је да посветите време и покажете љубав, а да притом не осуђујете'. Џејн

- Схватите злостављање озбиљно. Злостављање може бити штетно и физички и емоционално. Немојте потцењивати опасност у којој се она можда налази.
- Помозите јој да препозна злостављање и схвати како оно може да утиче на њу или њену децу.
- Реците јој да мислите да је храбра јер може да прича о злостављању и може да истраје и иде напред упркос злостављању.
- Помозите јој да изгради поверење у себе.
- Помозите јој да схвати да злостављање није њена грешка и да нико не заслужује да буде злостављан, без обзира шта да уради. Ставите јој до знања да мислите да је начин на који се њен партнер према њој понаша, погрешан. На пример реците: 'Нико, чак ни твој муж, нема право да те малтретира'.
- Помозите јој да заштити себе. Можете рећи: 'брине ме шта би могао да уради теби или деци', или 'бојим се да може да постане горе'. Причајте о томе шта она мисли како може да се заштити. Погледајте одељак 'Помоћ да се побољша њена безбедност'. (стр. 16).
- Помозите јој да размисли шта може да уради и видите шта ви можете да урадите да јој помогнете да то постигне.
- Понудите практичну помоћ као да јој припазите децу, да јој нешто скувате, понудите сигурно место где може да остане, да је повезете или идете с њом у суд, итд.
- Поштујте њено право да донесе сопствене одлуке, чак и кад се не слажете са њима. Поштујте њена културна и верска убјеђења.
- Одржавајте редован контакт са њом. Могућност да може редовно да прича са пријатељицом која је подржава или рођаком, може много да значи.

- Обавестите је о расположивим службама које су наведене на крају ове књижице. Скрените јој пажњу да ће ако назове неку службу, добити подршку и информације, и неће је присиљавати да оде ако то не жели. Од службе се очекује да понуде целовит приступ, тако да је сасвим свеједно кога прво контактира - све службе су у стању да јој дају исте информације.
- Реците јој о законима који могу да је заштите, као што је судски налог за забрану контакта (Family Violence Intervention Order). За информације у вези 'налога за забрану контакта' (Family Violence Intervention Orders) и друге информације о томе шта полиција, судови и службе подршке могу да ураде, види одељак 'Закони који могу да је заштите' (стр. 18).
- Наставите да је подржавате након што је напустила везу. Период раскида може бити врло опасно време за њу, јер малтретирање може да се повећа. Њој је можда потребна практична подршка и охрабрење да отпочне нов живот и да се опорави од злостављања. Она ће можда потражити саветовање или се придружити групи за подршку.

'Оно што стварно може да помогне, то је да имате рођака или пријатељицу која би бринула о деци неко време. Мени је било потребно само време за размишљање и да преиспитам своја осећања, а да деца нису около све време'. Сораја

Питања која можете да поставите и ствари које можете рећи:

Ово су само неке идеје. Важно је само да кажете оно што ви мислите, и користите своје речи.

- 'Начин на који се према теби односи је погрешан.'
- 'Шта могу да учиним да ти помогнем?'
- 'Шта мислиш како његово понашање утиче на тебе?'
- 'Шта мислиш како његово понашање утиче на децу?'
- 'Брине ме шта би могао да уради теби или деци.'
- 'Шта ти мислиш да би требало да урадиш?'
- 'Чега се плашиш ако окончаш везу?'
- 'Чега се плашиш ако останеш?'

Шта не треба радити

Када разговорате са неким ко је злостављан, неке ствари неће помоћи или ће је одвратити да вам се повери у потпуности.

Овде су изнесене неке ствари за које жртве злостављања кажу да *нису* помогле

- **Не кривите њу за злостављање** и не постављајте питања као 'шта си му то урадила да се према теби тако односи' или 'зашто то трпиш', или 'како још увек можеш да га волиш'? Ова питања сугеришу да је то њена кривица.
- **Немојте настојати да тражите 'разлоге'** за злостављање. Сконцетришите се на особу која је злостављана.
- **Немојте да критикујете** ако каже да и даље воли свог партнера, или ако га напусти па се врати тој вези. Напустити партнера који прибегава злостављању захтева време, и ваша подршка је врло важна.
- **Не критикујте њеног партнера.** Критикујте насилно понашање и ставите јој до знања да нико не сме да је злоставља (на пример реците јој 'твој партнер не би смео да се тако понаша према теби'). Критиковати њеног партнера може довести до тога да она поче да га брани.
- **Немојте давати савете** или јој говорити шта треба да ради. То ће само смањити њену поузданост да доноси сопствене одлуке. Слушајте је и дајте јој информације, не савете.
- **Не вршите притисак на њу да оде** нити покушавајте да донесите одлуке уместо ње. Слушајте шта говори и подржавајте је да донесе сама своје одлуке. Она најбоље зна своју ситуацију.

Помоћ да се побољша њена безбедност

Без обзира на чињеницу да ли је остала у вези или се растала, важно је мислити на то како може да се заштити од даљег злостављања.

Ви можете да урадите следеће:

- Помозите јој да испланира где би са децом могла да оде ако хитно затреба, или ако одлучи да напусти везу. Ако је потребно да остане на тајном месту, реците јој да постоји смештај/уточиште за такве прилике. Позовите *Women's Domestic Violence Crisis Service* да сазнате више. Ако говори други језик, или је неког другог културног порекла, може бити упућена на *Immigrant Women's Domestic Violence Crisis Service* (види стр. 26).
- Договорите шифру или сигнал који ће она користити да вас обавести кад јој је потребна помоћ.
- Помозите јој да припреми изговор тако да може брзо да оде ако осећа опасност.
- Помозите јој да спреми торбу са неопходним стварима ако је потребно да бежи и сакрије је на сигурно место. Ако оде биће јој потребан новац, кључеви, гардероба, банковне картице, возачка дозвола, документа социјалног осигурања, имовински уговори, лекови, изводи из матичне књиге рођених, пасош и друга важна документа за себе и децу.

- Попричајте са њом о томе како полиција може да је заштити. Полиција има јасну стратегију у вези тога како да повећа безбедност жене и деце. За више информација шта полиција може да уради, укључујући информације о 'налогу за забрану контакта' (*Intervention Orders*) погледајте одељак 'закони који могу да је заштите' (стр. 18).
- Ако одлучи да остане, биће јој можда потребни други начини да заштити себе и децу од даљег насиља. Позовите једну од служби наведену на крају књижице. Налог за забрану контакта (*Intervention Order*) може да садржи услов да њен насилни партнер буде ван породичне куће. У том случају она ће моћи да промени браве на кући, и може да тражи промену у закупном уговору тако да исти гласи на њено име – чак и да она претходно није била наведена у уговору.
- Ако жели да тражи 'налог за забрану контакта' (*Intervention Order*) или да предузме друге правне ставри, можете да се понудите да се појавите као сведок. Ако сматрате да сте у стању да то понудите, прибележите детаље када приметите злостављање – тако што ћете унети време, датум и податке шта сте видели.

За више информација погледајте *Domestic Violence Resource Centre Victoria* вебсајт www.dvrcv.org.au или позовите (03) 9486-9866. Погледајте одељак 'Службе које могу да помогну'-помоћ у вези правних ствари.

Закони који могу да је заштите

Полиција има обавезу да одговори на све пријављене случајеве породичног насиља, и има дужност да заштити људе који су у опасности да буду повређени у породичном насиљу, укључујући децу. Полиција може да предузме мере иако она то од њих не тражи.

Безбедност је на првом месту. То укључује безбедност полиције и присутних особа, нарочито деце. Ако су деца у опасности, полиција ће одмах предузети акцију да их заштити и подржи. У хитним случајевима позовите '000' и тражите полицију.

Ако није хитна ситуација, 'она' може да позове или да оде лично у локалну полицијску станицу. Погледај полсђину овог памфлета, за Victoria Police 'вебсајт' и контакт-детаље.

Ако 'она' има проблем да разуме или говори енглески, треба да то каже првом полицајцу с којим разговара – тако да обезбеде преводиоца што је пре могуће.

Када полиција стигне, побринуће се прво да су 'она' и деца безбедни. Полиција ће претражити кућу и покупити било какво оружје. Она треба да каже полицији ако њен насилни партнер има оружје.

Полиција ће разговарати са њом о томе шта се десило. Они могу да одлуче да предузму акцију чак и ако 'она' то не жели, и обавестиће њеног насилног партнера да је то њихова одлука (одлука полиције).

Полиција ће је упутити на службе подршке – за емоционалну, финансијску и правну подршку. Ове службе могу такође помоћи њој и њеној деци да се пронађе безбедно место где да се склоне ако 'она' треба да напусти породичну кућу. Полиција може да ухапси насилну особу, или може да је стави у притвор тако да они могу да напусте кућу.

Укључивање полиције и налог за забрану контакта не значи увек да је 'веза' прекинута, то зависи од 'ње'. Ипак, ако она има налог за забрану контакта али још увек живи са партнером, и ако се насиље настави – полиција ће предузети даљу акцију. Полиција ће јој давати упутства шта да ради у таквој ситуацији.

Да помогне у заштити људи од породичног насиља, полиција има следећа овлашћења:

Налог за забрану контакта (Family Violence Intervention Orders)

Налог за забрану контакта (Family Violence Intervention Order) је судски налог који издаје судија за прекршаје. Његова сврха је да заштити жртву и њену децу од члана њене породице или особе са којом је имала близак однос. Она може добити налог и кад није било физичког насиља.

Налог за забрану контакта (Intervention Order) садржи услове који одређују другој особи (туженику) шта може а шта не може да ради. На пример суд може да нареди туженику да:

- престане да је узнемирава, да јој прети или је заплашује
- престане да долази на одређену даљину од њене куће
- престане да је контактира на било који начин, укључујући електронску пошту, SMS и телефон
- престане да оштећује њену имовину.

Налог може да садржи услов да њен насилни партнер напусти породичну кућу. Можда ће бити могуће да она у закупни уговор за кућу стави своје име иако претходно није била у уговору.

Ако позовете *Victims of Crime Helpline* на 1800 819 817, они могу да понуде више информација о тој могућности.

Њен насилни партнер мора строго да поштује одредбе налога за забрану контакта. Непоштовање налога за забрану контакта је кривични прекршај. Ако се прогласи кривим, може платити казну или чак ићи у затвор.

Погледајте контакт детаље на крају ове књижице, за савет како да поднесете захтев за 'налог за забрану контакта' (Intervention Order), или за било који други савет или подршку.

Налог за заштиту од породичног насиља (Family Violence Safety Notices)

Полицајац може да тражи да се изда 'налог за заштиту' ако суд не ради а ствар је хитна. То је пре 9 am или после 5 pm радним данима, суботом, недељом, и на дане државних празника.

Полицијски службеник може да изда 'налог за заштиту' (Safety Notice) ако сматра да је жртви потребна моментална заштита, да заштити дете изложено породичном насиљу, или да заштити имовину.

Полицајац може да тражи да се изда 'налог за заштиту' чак и ако жртва то не жели. Полицајац ће ставити до знања насилном члану породице да је захтев за издавање 'налога за заштиту' одлука полиције.

'Налог за заштиту' (Safety Notice) обезбеђује привремену заштиту и у исто време представља молбу за 'налог за забрану контакта' (Intervention Order) која мора да се преда суду у року од 72 сата. Онда судија за прекршаје може да саслуша случај и одлучи шта је следеће.

Да заштити чланове породице, полиција може да у 'налог за заштиту' унесе услов да њен насилни партнер (туженик) мора да напусти породичну кућу. То значи да у кући не може да живи нити може поново да дође/посети - док случај не оде на суд. Судија ће одлучити шта даље следи. Ако туженик нема где да пребива, полиција ће учинити све што може да помогне да се нађе хитан смештај.

Ако њен партнер одбија да напусти породичну кућу или се врати назад, полиција може да употреби одговарајућу силу да га уклони одатле. Полиција може такође да га терети за кривични прекршај.

Ако она има децу, деца такође могу бити укључена у 'налог за забрану контакта' (Intervention Order), или у 'налог за заштиту' (Safety Notice), тако да сви буду безбедни.

Погледајте контакт детаље на крају ове књижице, за више информација о 'налогу за заштиту' (Safety Notice), или за било који други савет и подршку.

Важно је да не вршите притисак на своју пријатељицу/рођаку да се обрати полицији, посебно ако она то не би желела. Ипак, можете показати да бринете за њену ситуацију тако што ћете с њом разговарати о могућим решењима.

Шта могу да урадим ако видим или случајно чујем да се ради о физичком насиљу или претњама?

Ако верујете да постоји непосредна опасност од физичког насиља и да су она и њена деца повређени, или да ће се то управо десити, позовите одмах полицију на 000.

Ако немате шансу да с њом поново разговарате, питајте је да ли би желела да ви позовете полицију. Можда се плаши да ако се зове полиција, то може да погорша ствари за њу. Многи људи се плаше да умешају полицију, посебно они који не говоре енглески или су из домородачких заједница, који можда имају претходна лоша искуства. Можете да позовете службу за помоћ у случајевима породичног насиља, да пронађете како можете да помогнете у таквој ситуацији.

'Нашу комшиницу је пратио бивши момак. Посматрао је кућу са стране. Чули смо га понекад да виче на њу у дворишту. Нисмо били сигурни да ли би ако зовемо полицију то погоршало ствари. Питали смо је за то. Сложили смо се да је позовемо ако га видимо да посматра њену кућу, тако да може да позове брата да дође. Ако нам се учини да га чујемо у њеној кући, договорили смо се да јој телефонирамо и да она каже одређену реч која ће нама бити знак да зовемо полицију'. Марк

Пазите себе

Подржавати пријатељицу или рођаку која је злостављана, може вам створити фрустрацију, страх и стрес. Морате да пазите на себе и такође обезбедите подршку за себе.

Фрустрирани сте или љути што није напустила везу

Упамтите да ако јој ставите до знања да сте фрустрирани или разочарани, њој то неће помоћи и може само да погорша ствари. Немојте да одустанете, без обзира на њене одлуке. Објасните своја страховања, али јој реците да ћете је и даље подржавати. Имајте на уму да је ваша подршка важна, и да ће имати позитиван утицај на њу иако она то сада не може да схвати. Немојте да потцењујете значај ваше подршке.

Уплашени сте или 'не знате шта да радите'

Пронађите неку врсту подршке лично за себе. Разговарајте са другим пријатељима или контактирајте службу за информације у вези тога шта можете да учините.

Желите да помогнете више него што сте у стању

Будите реални кад је у питању новац и подршка коју можете да понудите. Немојте себе да гурате изнад границе до које можете ићи – можете да је у потпуности подржите само ако у исто време пазите и на себе. Упамтите – ви нисте одговорни за злостављање и не можете да је 'спасите'. Она такође може добити подршку од служби које су наведене на крају ове књижице.

Како да реагујем у односу на њеног партнера који прибегава насиљу?

Будите опрезни. Не доводите себе у ситуацију да особа која прибегава насиљу може да вас повреди или да вама манипулише. Немојте покушавати да се директно умешате ако видите да је особа нападнута – уместо тога позовите полицију.

Ако је особа која је насилна ваш пријатељ или рођак, можда ћете се осећати као 'између две ватре'. Важно је да схватите да ако желите да разговарате са особом која је насилна, та особа може:

- да вам 'каже да гледате своја посла'
- да негира злостављање, или каже 'како можеш да помислиш да бих ја могао тако нешто да урадим?'
- да тврди да то 'није тако страшно', или да се десило само једном
- да представља да изгледа да је то грешка друге особе, или да је њено понашање проблем а не његово
- да каже да није могао себи да помогне, био је пијан, просто је 'експлодирао', или 'изгубио контролу'.

Ниједан од ових одговора не значи да он или она нису насилни. Уобичајено је за особу која је насилна да негира или умањује насиље до минимума. Вероватно је једини начин да 'потврдите' да је особа насилна, ако вам њен партнер каже да јесте, или ако сте сведок злостављања. Особе које изгледају 'поштоване' и 'нормалне' могу ипак бити насилници у приватности свога дома.

Могуће је да особа која је насилна призна да је злостављање њена грешка, али ће рећи да не зна како да прекине такво понашање. Може такође да негира или умањује злостављање, али се слаже да нешто није у реду с њеним понашањем у одређеним ситуацијама. Ако је особа која је насилна - мушкарац, требало би да позове *Men's Referral Service* за анонимне и поверљиве савете шта да ради да би престао да прибегава насиљу (види контакт детаље на крају ове књижице). Ако је особа која је насилна жена, може да контактира свој локални друштвени здравствени центар.

Ако јасно видите да се ради о злостављању, и ако се осећате сигурно и мислите да можете, причајте управо о понашању које сте видели. На пример *'Обоје сте ми пријатељи. Како је критикујеш и застрашујеш, доводи ме до тога да бринем за њену безбедност. Прошле суботе на журки чуо сам како кажеш.....и када си то рекао њено лице је имало тако уплашен израз'*. Избегавајте директне осуде као 'Разочаран сам што сам сазнао да си насилан' то може учинити да се још више брани. Што се више сконцентришете на конкретно понашање које сте видели, толико теже је за особу да негира или умањује то што се десило.

Ако за злостављање знате само на основу тога што је жртва причала са вама о томе, проверите са њом пре него што кажете било шта њеном партнеру. Њен партнер може постати још више насилан ако помисли да је некоме испричала.

Када мушкарац прича са другим мушкарцем или жена са другом женом о свом насилном понашању, то може бити од користи да се приђе овом проблему. Немојте да се усредсредите на то да покушате да схватите зашто је особа насилна, или да тражите начин да промените њу или њега.

Немојте да вас заведу разлози за правдање насиља. Људи који су насилни могу да звуче врло убедљиво када покушавају да негирају, умање или правдају своје понашање, јер често сами траже разлоге да оправдавају своје понашање да би се боље осећали. Усмерите пажњу на то шта ће особа која је насилна да учини у вези тога, и охрабрите је да позове службу која може помоћи - *Men's Referral Service* (види стр. 28.)

Ако желите савет или подршку пре него што попричате са особом, можете позвати *Men's Referral Service* или *Women's Domestic Violence Crisis Service*.

Службе које могу да помогну

Полиција (Police)

Ако сте очевидац насиља или ситуације где може доћи до насиља и злостављања, немојте сами да интервенишете. Позовите '000' и тражите полицију.

За опште информације, посетите www.police.vic.gov.au или вашу локалну полицијску станицу. Неке полицијске станице имају службенике за питања породичног насиља (Family Violence Liaison Officers) који могу одговорити на ваша питања и снабдети вас с више информација.

Служба за помоћ женама жртвама домаћег насиља/кризне ситуације (Women's Domestic Violence Crisis Service)

Широм Аустралије, 24 сата - подршка у кризним ситуацијама и безбедан смештај (уточиште) за жене и децу.

Телефон: (03) 9322 3555

или за позиве из било ког дела Аустралије, по цени локалног позива: 1800 015 188

Служба за помоћ женама/мигрантима, жртвама домаћег насиља (Immigrant Women's Domestic Violence Service)

Подршка и хитна интервенција за жене/мигранте, на преко 25 језика.

Телефон: 03 8413 6800

Вебсајт: www.iwdvs.org.au

Центар против сексуалног злостављања (Centres Against Sexual Assault, (CASA))

Бесплатне, поверљиве услуге - 24 сата – за хитне или кризне ситуације да се помогне жртвама које су управо биле сексуално нападноване. То укључује саветовање а може такође да укључи приступ медицинским услугама и правним процесима.

Телефон: 1800 806 292 (24 сата)

Вебсајт: www.casa.org.au

Центар за информације/подршку у вези домаћег насиља (Domestic Violence Resource Centre Victoria)

Обезбеђује почетну телефонску подршку и информације, и упућује на друге службе – да помогне особама које су доживеле домаће насиље.

Телефон: (03) 9486-9866

Од понедељка до петка, 9am-5pm

Електронска пошта: dvrvc@dvrvc.org.au

Вебсајт: www.dvrvc.org.au

Преводилачка служба (Translating and Interpreting Service (TIS))

Преводиоци/тумачи за разне језике.

Телефон: 131 450, услуге 24 сата.

У хитној ситуацији, увек прво позовите полицију на 000, они ће организовати преводиоца за вас.

Телефонска линија за помоћ жртвама криминала (Victims of Crime Helpline)

Нуди саветовање, савете и упућивање да помогне жртвама насиља, укључујући информације о судским процедурама, регистру за жртве криминала (Victims Register) и о детаљима финансијске помоћи.

Телефон: 1800 819 817, 8.00am -11pm

Од понедељка до петка.

Информације и упућивање за жене (Women's Information & Referral Exchange (WIRE))

Саветовање и информације за жене – преко телефона, упућивање на локалне саветнике и службе.

По цени локалног позива: 1300 134 130

TTY: 13 36 77, од понедељка до петка 9am-5pm

Вебсајт: www.wire.org.au

Здравствена заштита жена (Women's Health Victoria)

Women's Health Victoria обезбеђује бесплатне информације о личним стварима, укључујући породично насиље. Медицинске сестре и бабице на располагању су за индивидуалну подршку.

Телефон: (03) 8345 3045

Вебсајт: www.whv.org.au

Упућивање за мушкарце (Men's Referral Service)

Бесплатне, анонимне и поверљиве информације о услугама за помоћ мушкарцима да промене своје насилно понашање.

Позовите: (03) 9428-2899

или по цени локалног позива: 1800 065 973

9am-9pm, од понедељка до петка

Вебсајт: www.mrs.org.au

Телефонска линија за помоћ деци (Kids Help Line)

Телефонско саветовање за децу и младе особе. Ова служба такође обезбеђује подршку за Аустралијанце испод 18 година - саветовањем преко email-а и интернета.

По цени локалног позива: 1800 55 1800

Вебсајт: www.kidshelp.com.au

Помоћ и саветовање за жртве криминала (Victims Assistance and Counselling Program)

Оперише широм градског и регионалног подручја Викторије. Услуге могу да укључе практичну подршку, обилазак, упућивање и помоћ у кризи.

Да пронађете на шта имате право, позовите Victims of Crime Helpline на 1800 819 817, 8am - 11pm, од понедељка до петка.

Трибунал за помоћ жртвама криминала (The Victims of Crime Assistance Tribunal)

Помаже жртвама криминала тако што обезбеђује финансијску помоћ (нпр. за медицинске трошкове и трошкове саветовања).

Телефон: (03) 9628 7855 или
по цени локалног позива: 1800 882 752
Вебсајт: www.vocat.vic.gov.au

Правна помоћ (Victoria Legal Aid)

Телефонирајте за бесплатне правне савете и публикације о томе шта можете очекивати на суду, за информативне памфлете о 'налогу за забрану контакта' (Intervention Orders) и о законима који се односе на породично насиље.

Телефон: (03) 9269 0120 или
по цени локалног позива: 1800 677 402

Од понедељка до петка, 8.45 am - 5.15 pm
Вебсајт: www.legalaid.vic.gov.au

Правне услуге за жене (Women's Legal Service Victoria)

Обезбеђују се правне услуге које укључују представљање у судским процесима, савете преко телефона и упућивање.

Телефон: (03) 9642 0877 или
по цени локалног позива: 1800 133 032

Савез друштвених правних центара (Federation of Community Legal Centres)

Телефон: (03) 9652 1500 да вас упуте на најближи друштвени правни центар за бесплатне правне савете.

Викторијска правна служба за домороце (Victorian Aboriginal Legal Service)

Бесплатни правни савети и представљање за чланове 'Кооги' заједнице - 24 сата.

Телефон: (03) 9419 3888
или по цени локалног позива: 1800 064 865

Превенција породичног насиља и правне услуге за домороце (Aboriginal Family Violence Prevention and Legal Service)

Обезбеђују помоћ жртвама породичног насиља и сексуалног напастовања и раде са породицама и заједницама погођеним насиљем.

Телефон: (03) 9244 3333 или
По цени локалног позива: 1800 105 303
Вебсајт: www.fvpls.org

Помоћ у вези са судом (Court Network)

Информације и подршка пре, за време и после суда.

По цени локалног позива: 1800 681 614

Програми саветовања и подршке на располагању су широм Викторије, да помогну људима који су доживели породично насиље или зостављање код куће. Више информација о овим услугама може се добити од центра за информације - Domestic Violence Resource Centre Victoria - на (03) 9486-9866 или од службе за информације и упућивање за жене - WIRE на 1300 134 130.

За више примерака ове књижице, контактирајте Domestic Violence Resource Centre Victoria на (03) 9486 9866, или телефонску линију за помоћ - Victims of Crime Helpline на 1800 819 817.

Ове књижице су преведене на следеће језике: арапски, бурмански, кинески, хрватски, дари, динка, фарси, македонски, српски, сомалијски, шпански, турски, вијетнамски.

Domestic Violence
Resource Centre Victoria

Department of Justice
and Department
of Human Services